Leren door en over de interprofessionele samenwerking in de palliatieve thuiszorg: ervaringen van huisartsen. Een interviewstudie met focus op de rol van de palliatief verpleegkundige.

Haio: DE BACKER Stefanie , U.G.
Promotor: DEVEUGELE Myriam
Praktijkopleider: LOOP Jean

Context: Huisartsen spelen een centrale rol in het bieden van palliatieve zorg. Uit onderzoek blijkt dat een groot deel van de mensen thuis wil sterven waardoor een belangrijke taak is weggelegd voor de huisarts. Huisartsen zien echter weinig palliatieve patiënten per jaar en onderzoek leert ons dat ze vaak een tekort aan kennis en vaardigheden met betrekking tot palliatieve zorg ervaren. Huisartsen kunnen ondersteuning krijgen van palliatieve thuiszorgequipes in de zorg voor hun patiënt. Interprofessionele samenwerking met een palliatieve equipe leidt tot interprofessioneel leren. Het is echter niet geweten hoe de huisartsen dit leereffect van de samenwerking beleven.

Onderzoeksvraag: Het doel van deze masterproef is om na te gaan hoe huisartsen zich voelen bij de interactie met palliatieve thuiszorgequipes en wat zij ervan denken om te leren van deze interactie. Hoe zien huisartsen zichzelf in relatie met de andere zorgverstrekkers van het palliatief zorgteam, in het bijzonder met de palliatief verpleegkundige? Ziet de huisarts zichzelf als ?lerende? in deze samenwerking? Wat zijn de wensen en verwachtingen van huisartsen ten aanzien van de palliatief verpleegkundige en de palliatief equipe-arts bij de uitwisseling van expertise? De focus in deze masterproef ligt vooral op de rol van palliatief verpleegkundige bij deze samenwerking. Heeft een palliatief verpleegkundige voldoende expertise en vaardigheden om de rol als tutor op zich te nemen? Aanvaarden huisartsen gemakkelijk advies van een palliatief verpleegkundige? Of hebben ze liever advies van een palliatief equipe-arts? Hoe groot is het vertrouwen in een palliatief verpleegkundige? Wat zijn de gelijkenissen/verschillen met een gewone thuisverpleegkundige?

Methode: Dit onderzoek wordt opgedeeld in twee fasen: het literatuuronderzoek en de interviewstudie. In het literatuuronderzoek is men nagegaan wat reeds gekend is over de huisarts en palliatieve zorgen, de samenwerking tussen huisarts en palliatief team en over het leereffect van deze samenwerking. De tweede fase van het onderzoek is de interviewstudie. Interviews werden afgenomen bij huisartsen, die recent een overlijden hadden van een palliatieve patiënt, die ook begeleid werd door het palliatief team. In totaal werden 21 huisartsen ge?nterviewd. Vervolgens werden deze interviews thematisch geanalyseerd.

Resultaten: Uit de interviews met de huisartsen blijkt dat alle huisartsen meer comfort ervaren bij het inschakelen van een palliatief team. Palliatief verpleegkundigen hebben volgens huisartsen een ondersteunende en co?rdinerende rol. Daarnaast staan zij ook in voor de persoonlijke en emotionele zorg van de patiënt. Huisartsen zien zichzelf vaak als eindverantwoordelijke in palliatieve situaties. Communicatie tussen huisarts en palliatief team loopt over het algemeen zeer goed. De meerderheid van de huisartsen zegt expliciet te leren door de interactie met de palliatief verpleegkundige. Dit gaat vooral over de praktische aspecten van de palliatieve zorg zoals dosering van medicatie en symptoombestrijding. Zelden leren de huisartsen bij over het communicatieve, het emotionele of het spirituele aspect. Huisartsen hebben er over het algemeen geen moeite mee om advies van/aan een palliatief verpleegkundige te aanvaarden/vragen. Uit de interviews blijkt dat huisartsen veel vertrouwen hebben in de kennis en ervaring van een palliatief verpleegkundige, vaak meer dan in die van een gewone thuisverpleegkundige. Ongeveer de helft van de huisartsen

schat de kennis van een palliatief equipe-arts hoger in dan van een palliatief verpleegkundige, de andere helft vindt dat er geen verschil is in kennisniveau. Bij die laatste maakt het niet uit of het advies van een palliatief verpleegkundige of van een palliatief equipe-arts komt.

Conclusie: Interprofessioneel samenwerken leidt tot interprofessioneel leren. De huisartsen die in deze studie ge?nterviewd werden, ervaren de samenwerking met het palliatief team als zeer positief en leren door deze samenwerking. Om de samenwerking te bevorderen is een belangrijke rol weggelegd voor de palliatief verpleegkundige, die via advies aan de huisarts kan bijdragen tot het interprofessioneel leren van de huisarts. Interprofessioneel leren leidt tot een grotere kennis van de huisarts over palliatieve zorg en dus voor een beter palliatief zorgbeleid.